ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 02.11.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

241

Zákon

zo dňa 27. októbra 1948

o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákon o päťročnom pláne).

Národné shromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto zákone:

Časť prvá.
Cieľ a obsah prvého päťročného hospodárskeho plánu.

§ 1.

(1) V rokoch 1949 až 1953 určuje hospodársku činnosť päťročný hospodársky plán (ďalej len „päťročný plán“). Jeho hlavným obsahom je výstavba a prestavba československého hospodárstva. Jeho hlavným cieľom je na podklade zvýšenej produktivity práce ďalej podstatne zvýšiť životnú úroveň všetkých vrstiev pracujúceho ľudu miest i vidieka a na tejto základni upevniť sväzok robotníkov, roľníkov, inteligencie a stredných vrstiev mestských.

(2) Päťročný plán bude dôležitým stupňom vo vývoji československej ľudovej demokracie k socializmu, najmä tým, že zosilí a upevní znárodnený priemysel a ďalej že bude stupňovať mechanizáciu a elektrizáciu pôdohospodárstva a tak položí základy pre spoločensky pokročilejšie výrobné formy v tomto hospodárskom úseku. Zvyšujúce kapitalistické prvky budú sa pritom všetkom postupne obmedzovať a vytlačovať zo všetkých odborov národného hospodárstva.

§ 2.

Cieľa päťročného plánu sa dosiahne plným a stálym rozvojom výrobných síl tak, aby sa národný dôchodok zvýšil o polovicu. Stálosť rozvoja nášho hospodárstva a jeho odolnosť proti vplyvom hospodárskych kríz zabezpečí sa jeho účelnou výstavbou a prestavbou a prehĺbením hospodárskych stykov a hospodárskou spoluprácou so štátmi s plánovaným hospodárstvom. Tým všetkým sa upevní i obranná sila republiky.

§ 3.

Tento zákon ustanovuje v ďalších častiach podrobnejšie plán rozvoja výroby v jednotlivých hospodárskych úsekoch (časť druhá), plán rozvoja hmotnej i kultúrnej úrovne ľudu, ako výsledku rozvoja výroby (časť tretia), predpoklady splnenia päťročného plánu (časť štvrtá), úlohy päťročného plánu v oblastiach s osobitným zreteľom na Slovensko (časť piata) a spôsob vykonávania päťročného plánu, ako aj kontroly jeho plnenia (časť šiesta).

Časť druhá.
Rozvoj výroby.

Diel I.
Rozvoj priemyslu a remesla.

§ 4.

Priemyslová výroba bude stupňovaná tak, že v roku 1953 jej hrubá hodnota dosiahne 454 miliárd Kčs proti 288 miliardám Kčs v roku 1948, t. j. o 57 % viacej. Pritom sa najmä:

a) urýchli rozvoj výroby predovšetkým v priemysle hutníckom, v priemysle kovorobnom, zvlášte v odbore ťažkého strojárstva, ďalej v priemysle banskom a chemickom a rozšíri energetická základňa vybudovaním ďalších tepelných a vodných elektrární,

b) vystupňuje výroba stavebných hmôt,

c) zvýši výroba pôdohospodárskych strojov,

d) rozšíri výroba spotrebných statkov.

§ 5.

V priemysle sa vyrobí v roku 1953:

a) v odvetví banskom predovšetkým

kamenného uhlia	20,8 milióna ton,
hnedého uhlia	32,2 milióna ton,
koksu	8,0 milióna ton,
surovej železnej rudy	1,4 milióna ton;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 17,8 miliardy Kčs proti 13,2 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 35 % viacej;

b) v odvetví energetickom predovšetkým

elektriny	11,200 miliónov kWh,
plynu	2,900 miliónov m^3;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 14,1 miliardy Kčs proti 9,3 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 52 % viacej;

c) v odvetví hutníckom predovšetkým

surového železa	2,7 milióna ton,
surovej ocele	3,5 milióna ton,
válcovaného železa	2,5 milióna ton;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 46,4 miliardy Kčs proti 31,2 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 49 % viacej;

d) v odvetví kovorobnom:
v odbore slievární

všetkých výrobkov za	7,1 miliardy Kčs,
pritom odliatkov	0,6 milióna ton;

v odbore ťažkého strojárstva

všetkých výrobkov za	22,4 miliardy Kčs,
pritom rušňov	480,
železničných vagónov v jednotkách vagónov nákladných	7.700;

v odbore presného strojárstva

všetkých výrobkov za	13,7 miliardy Kčs,
pritom šijacích strojov	155.000;

v odbore všeobecného strojárstva

všetkých výrobkov za	6,2 miliardy Kčs,
pritom pôdohospodárskych strojov za	2,3 miliardy Kčs,
ústredného vykurovania, domových inštalácií a armatúr za	1,4 miliardy Kčs;

v odbore cestných motorových a ľahkých vozidiel a lietadiel

všetkých výrobkov za	15,4 miliardy Kčs,
pritom traktorov	20.000,
nákladných a osobných automobilov v jednotkách automobilov nákladných	24.000,
motocyklov	75.000,
bicyklov	330.000;

v odbore ostatného kovového tovaru

všetkých výrobkov za	9,2 miliardy Kčs,
pritom plechového tovaru smaltovaného, nádobia a náradia pre domácnosť a kuchyne	19,0 milióna kg;

v odbore elektrotechniky

všetkých výrobkov za	18,3 miliardy Kčs,
pritom elektromotorov do 25 kW	890.000,
rozhlasových prijímačov	300.000,
telefonných prístrojov	150.000;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia kovorobného dosiahne 92,3 miliardy Kčs proti 47,8 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 93 % viacej;

e) v odvetví chemickom predovšetkým

výrobkov ťažkej chémie za	7,8 miliardy Kčs,
pritom dusíkatých hnojív	42.900 ton,
fosforečných hnojív	68.000 ton,
všetkých výrobkov farmaceutických za	1,7 miliardy Kčs,
v tom základných liečiv	309.000 kg,
umelej stríže	18.000 ton,
umelého hodvábia	11.000 ton,
mydla	53.000 ton;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 35,1 miliardy Kčs proti 21,7 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 62 % viacej;

f) v odvetví sklárskom predovšetkým

dutého skla	137.100 ton,
plochého skla	113.700 ton,
drobného skla	9.500 ton;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 4,6 miliardy Kčs proti 4,1 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 12 % viacej;

g) v odvetví stavebných hmôt a keramiky predovšetkým

cementu	2,6 milióna ton,
tehál	1.300 miliónov,
škridiel	214 miliónov,
vápna	1,3 milióna ton,
technického porcelánu	15 miliónov kg;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 12,1 miliardy Kčs proti7,6 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 59 % viacej;

h) v odvetví papiernickom predovšetkým

papieru	320.000 ton,
lepenky	105.000 ton,
buničiny	320.000 ton;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 9,9 miliardy Kčs proti 7 miliardám Kčs v roku 1948, t. j. o 41 % viacej;

i) v odvetví drevárskom predovšetkým

reziva a podvalov	2,8 milióna m^3,
nábytku bytového za	1,3 miliardy Kčs,
výrobkov stavebného stolárstva za	0,5 miliardy Kčs,
obchodných dýh a poddýžok	15,2 milióna m^2,
preglejok	111.500 m^3;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 12,5 miliardy Kčs proti 9,9 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 26 % viacej;

j) v odvetví textilnom a odevnom predovšetkým

priadzí bavlnených	114.200 ton,
priadzí vlnených	41.800 ton,
priadzí ľanových	12.800 ton,
nití bavlnených a hodvábnych z	2.500 ton priadze,
tkanín z bavlny, ľanu a hodvábu zo	104.700 ton priadze,
tkanín vlnených z	30.200 ton priadze,
pleteného a stávkového tovaru z	25.700 ton priadze,
v tom pančúch a ponožiek	79,0 milióna párov,
svrchných odevov pánskych a chlapeckých	3,8 milióna,
svrchných odevov ženských a dievčenských	6,9 milióna,
pracovných odevov	5,4 milióna,
pánskej a chlapeckej bielizne	19,4 milióna,
ženskej a dievčenskej bielizne	6,5 milióna;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 77,4 miliardy Kčs proti 46 miliardám Kčs v roku 1948, t. j. o 68 % viacej;

k) v odvetví kožiarskom a gumárskom predovšetkým

obuvi koženej	33,7 milióna párov,
obuvi ľahkej vychádzkovej	8,6 milióna párov,
obuvi gumovej	30,2 milióna párov,
obručí všetkého druhu	7,4 milióna;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 21,8 miliardy Kčs proti 15,2 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 43 % viacej;

l) v odvetviach grafickom, gramofonovom a filmovom:
v odvetví grafickom výrobkov v hrubej hodnote výroby 4 miliardy Kčs proti 3,4 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 18 % viacej;
v odvetví gramofonovom predovšetkým
gramofonových platní 6 miliónov;
hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 660 miliónov Kčs;
v odvetví filmovom predovšetkým
celovečerných filmov 56,
krátkych filmov 143;
hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 575 miliónov Kčs proti 370 miliónom Kčs v roku 1948, t. j. o 56 % viacej;

m) v odvetví cukrovarníckom predovšetkým
rafinovaného cukru 790.000 ton,
melasy 183.000 ton;
hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 10,2 miliardy Kčs proti 8,7 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 17 % viacej;

n) v odvetví liehovarníckom
výrobkov v hrubej hodnote výroby 5,6 miliardy Kčs proti 5,3 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 6 % viacej;

o) v odvetví pivovarskom a sladovníckom predovšetkým
piva 11,7 milióna hl,
sladu 312.600 ton;
hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 9,6 miliardy Kčs proti 5,7 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 68 % viacej;

p) v odvetví mlynárskom predovšetkým
mlynárskych jedlých výrobkov pšeničných 600.000 ton,

mlynárskych jedlých výrobkov ražných 267.700 ton;
hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 4,7 miliardy Kčs proti 3,6 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 30 % viacej;

r) v odvetví potravinárskom predovšetkým

umelých jedlých tukov	70.000 ton,
mliekárenského masla	48.700 ton,
mliečnych konzerv	13.700 ton,
konzumného mlieka	1.125 miliónov litrov,
syrov	30.200 ton,
mastných výrobkov za	2,8 miliardy Kčs;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 61,8 miliardy Kčs proti 34,5 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 79 % viacej;

s) v odvetví tabakového tovaru a soli predovšetkým

cigariet	11.700 miliónov,
cigár	60 miliónov,
fajkového tabaku	3.700 ton;

hrubá hodnota výroby celého odvetvia dosiahne 12,8 miliardy Kčs.

§ 6.

(1) Remeselná výroba a činnosť bude stupňovaná tak, že jej hrubá hodnota v roku 1953 dosiahne 59 miliárd Kčs proti 49 miliardám Kčs v roku 1948, t. j. o 20 % viacej.

(2) Z hodnoty 59 miliárd Kčs dosiahne hrubá hodnota remeselnej výroby a činnosti v odvetví:

a) kovorobnom	12,9 miliardy Kčs,
b) chemickom	1,3 miliardy Kčs,
c) sklárskom	0,4 miliardy Kčs,
d) stavebných hmôt a keramiky	1,4 miliardy Kčs,
e) papiernickom	0,9 miliardy Kčs,
f) drevárskom	4,8 miliardy Kčs,
g) textilnom a odevnom	10,6 miliardy Kčs,
h) kožiarskom a gumárskom	3,7 miliardy Kčs,
i) mlynárskom	3,8 miliardy Kčs,
j) potravinárskom	16,1 miliardy Kčs,
k) remesiel poslužných	3,1 miliardy Kčs.

(3) Družstevníctvo v remeslách sa bude ďalej budovať a zlepšovať.

Diel II.

Rozvoj pôdohospodárstva a lesníctva.

§ 7.

Pôdohospodárska výroba sa vystupňuje tak, že v roku 1953 jej hrubá hodnota dosiahne 105 miliárd Kčs proti 90,5 miliardy Kčs za pôvodného plánu výroby na rok 1948, t. j. o 16 % viacej, a proti 76,3 miliardy Kčs za sníženého plánu výroby na rok 1948, t. j. o 37 % viacej. Pritom sa najmä

a) urýchli rozvoj výroby živočíšnej,

b) bude pokračovať v mechanizácii a elektrizácii pôdohospodárstva,

c) umožní roľníkom používanie ušľachtilých osív a sadív a zaistí dostatočné množstvo krmív a umelých hnojív,

d) vybudujú vodohospodárske zariadenia a rozšíria plochy rybníkov,

e) bude podporovať rozvoj všetkých foriem pôdohospodárskeho družstevníctva.

§ 8.

V pôdohospodárstve dosiahne sa v roku 1953

a) vo výrobe rastlinnej
pri plánovaných osevných plochách a pri plánovaných hektárových výnosoch predovšetkým výroby

pšenice	1,5 milióna ton,
raži a miešaniny pšenice a raži	1,0 milióna ton,
jačmeňa	1,3 milióna ton,
ovsa	1,1 milióna ton,
kukurice	0,3 milióna ton,
strukovín	65.000 ton,
zemiakov	9,7 milióna ton,
cukrovky	5,5 milióna ton,
olejnín	69.000 ton,
zrnových miešanín	119.000 ton,
krmovín v hodnote sena	12,8 milióna ton;

hrubá hodnota celej výroby rastlinnej dosiahne 55,2 miliardy Kčs proti 49,5 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 11 % viacej;

b) vo výrobe živočíšnej
pri plánovaných početných stavoch a pri plánovanej úžitkovosti domácich zvierat predovšetkým výroby

rožného statku jatočného v živej váhe	366.000 ton,
prasiat jatočných v živej váhe	498.000 ton,
mlieka	47 miliónov hl,
vajec	2 miliardy kusov;

hrubá hodnota celej výroby živočíšnej dosiahne 49,8 miliardy Kčs proti 26,8 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 86 % viacej.

§ 9.

V lesnom hospodárstve vyťaží sa do konca roku 1953 55 miliónov plm hrubej hmoty s kôrou v hodnote 18,8 miliardy Kčs, a to dreva

	ihličnatého	listnatého
hrubej hmoty s kôrou	40,0 milióna plm	15,0 milióna plm
z toho:		
guľatiny	24,0 milióna plm	3,2 milióna plm
podvaloviny	0,02 milióna plm	1,6 milióna plm
doloviny	3,4 milióna plm	-
vlákniny	7,7 milióna plm	1,1 milióna plm
tyčí	0,6 milióna plm	0,2 milióna plm
ostatného rovnaného dreva		
úžitkového	0,1 milióna plm	0,4 milióna plm
palivového	4,18 milióna plm	8,5 milióna plm.

Pritom najmä sa

a) budú obnovovať lesné porasty a zalesňovať nelesné pôdy,

b) bude zavádzať výberové lesné hospodárstvo a budú premieňať nízke lesy na lesy vysokokmenné a porasty čisté na smiešané,

c) budú meliorovať vyčerpané lesné pôdy a napravovať v lesoch škody vojnového hospodárenia,

d) bude pokračovať v mechanizácii ťažby a odvozu dreva a rozšíri sieť lesných ciest tvrdých a mäkkých.

Diel III.

Rozvoj stavebníctva.

§ 10.

(1) Stavebná výroba bude sa stupňovať tak, že v roku 1953 jej hrubá hodnota dosiahne 46 miliárd Kčs. Pritom sa najmä:

a) bude podporovať postupná premena dnešnej stavebnej výroby na stavebný priemysel čo najviacej mechanizovaný a používajúci stavebných súčastí, hromadne vyrobených, zvlášte stavebných dielcov z cementu a ocele, aby sa plne zabezpečilo uskutočnenie plánovanej obnovy, výstavby a prestavby vo všetkých úsekoch nášho hospodárstva,

b) zavedie a plne rozvinie výroba stavebných dielcov tak, aby v roku 1953 dosiahla 1,3 milióna ton v hodnote 1,2 miliardy Kčs.

(2) V období päťročného plánu dosiahne stavebná výroba celkovej hodnoty 176,9 miliardy Kčs, z čoho sa postaví novostavieb asi za 135 miliárd Kčs.

(3) Zo sumy 176,9 miliardy Kčs sa postavia stavby s celkovým stavebným nákladom pre

a) priemysel a remeslo za	44,6 miliardy Kčs,
b) pôdohospodárstvo za	11,8 miliardy Kčs,
c) stavebníctvo za	0,7 miliardy Kčs,
d) dopravu za	23,1 miliardy Kčs,
z toho pre pošty za	1,2 miliardy Kčs,
e) obchod a cestovný ruch za	1,9 miliardy Kčs,
f) byty za	39,3 miliardy Kčs,
g) účely sociálne, zdravotné a kultúrne za	14,4 miliardy Kčs,
z toho pre účely sociálne za	4,3 miliardy Kčs,
zdravotné a národného poistenia za	5,0 miliardy Kčs,
kultúrne za	5,1 miliardy Kčs,
h) hradské a mosty, vodné hospodárstva a ostatnú verejnú správu za	41,1 miliardy Kčs.

Diel IV.
Rozvoj dopravy.

§ 11.

Dopravný zákon sa vystupňuje tak, že bude v roku 1953 vo svojom úhrne o 40 % vyšší ako výkon v roku 1948. Pritom umožní sa najmä účelným rozložením dopravného výkonu na jednotlivé odvetvia dopravy, zvlášte medzi odvetvie železničné a cestné, aby dopravný výkon odpovedal potrebám zvýšenej hospodárskej činnosti.

§ 12.
V jednotlivých dopravných odvetviach vystupňuje sa výkon tak,

že sa v roku 1953

a) v železničnej doprave
nákladnej dosiahne 17 miliárd čistých tonových kilometrov, čím sa výkon proti roku 1948 zvýši o 39 %, prepraví 100 miliónov ton tovaru a dosiahne 56 miliónov vlakových kilometrov;
osobnej dosiahne v parnej trakcii 70 miliónov vlakových kilometrov, čím sa výkon proti roku 1948 zvýši o 11 %, a v motorovej trakcii 32,6 milióna vlakových kilometrov, čím sa výkon proti roku 1948 zvýši o 80 %; tým sa zvýši výkon v osobnej doprave železničnej proti roku 1948 o 27 %;

b) v mestskej doprave
prepraví 1.075 miliónov osôb, čím výkon proti roku 1948 zvýši sa o 19 %, a ujde 104 miliónov kilometrov;

c) v cestnej doprave
nákladnej dosiahne 441 miliónov čistých tonových kilometrov, čím zvýši sa výkon proti roku 1948 o 39 %, prepraví 26,3 milióna ton tovaru a ujde 224 miliónov kilometrov;
osobnej prepraví 307 miliónov osôb, čím sa zvýši počet prepravených osôb proti roku 1948 o 36 % a ujde 127 miliónov kilometrov;

d) v riečnej doprave
zvýši proti roku 1948 o 70 %;

e) v leteckej doprave
nalieta 13,6 milióna kilometrov, čím sa zvýši výkon v leteckej doprave proti roku 1948 o 120 %.

§ 13.

V doprave poštovej sa v období päťročného plánu

a) novo zapojí

6.155 obcí na štátnu telefonnú sieť, takže počet takých obcí zvýši sa v roku 1953 proti roku 1948 o 61 %,

120.000 hlavných telefonných staníc, takže ich počet v roku 1953 zvýši sa proti roku 1948 o 54 %;

b) bude pokračovať vo výstavbe ďalekopisných staníc;

c) bude pokračovať v mechanizácii a motorizácii prevozu.

Diel V.
Rozvoj vnútorného obchodu.

§ 14.

Účelne a hospodárne organizovaný vnútorný obchod, opierajúci sa najmä o spoločensky pokročilejšie distribučné formy, zaistí obeh statkov v miere, odpovedajúcej plánovanému rozvoju hospodárstva. Povedie sa plánovite tak, aby zabezpečil plynulú distribúciu spotrebných statkov predovšetkým pracujúcemu obyvateľstvu a sústavne rozširoval a zlepšoval služby mu poskytované.

Časť tretia.
Rozvoj hmotnej a kultúrnej úrovne ľudu.

§ 15.

(1) Účelom rozvoja všetkej výroby podľa päťročného plánu je zvýšiť hmotnú a kultúrnu úroveň ľudu takým spôsobom, aby sa jeho duševné i telesné schopnosti mohly čo najviac rozvíjať.

(2) Pritom spotreba, mzdy a dôchodky vôbec ako aj ceny budú plánované tak, aby životná úroveň občana stúpala úmerne podľa jeho výkonu a jeho zásluhy.

(3) Zvýšeniu hmotnej a kultúrnej úrovne ľudu bude slúžiť

a) stupňovaná spotreba sociálna, t. j. rozširovanie a zlepšovanie sociálnych služieb verejnej správy, zahrnujúcich starostlivosť sociálnu, zdravotnú a kultúrnu a výchovnú (§§ 16 až 18),

b) stupňovaná spotreba súkromná, t. j. postupné zvyšovanie množstva a zlepšovanie akosti spotrebných statkov, určených pre domáci trh, i poskytovaných služieb (§§ 19 a 20).

(4) Úhrnná sociálna a súkromná spotreba, v ktorej bezprostredne prejaví sa vzostup životnej úrovne, zvýši sa v období päťročného plánu proti roku 1948 priemerne na hlavu o 35 % za predpokladu plánovaného vzrastu produktivity práce (§ 21).

Diel I.
Stupňovanie sociálnej spotreby.

§ 16.
Sociálna starostlivosť.

(1) Aby sa plne zaistil rozvoj pracovných schopností obyvateľstva a tým aj zvýšila jeho životná úroveň, rozvinie sa ďalej sociálna starostlivosť rozširovaním doterajších a budovaním nových sociálnych zariadení; pritom bude zlepšovaná a zhospodárňovaná.

(2) Do konca roku 1953 proti roku 1948 umožní sa najmä v starostlivosti o pracujúce ženy:

a) umiestiť viac detí
v jasliach o 15.400,
v stálych útulkoch o 6.375;

b) stravovať v školských jedálňach o 180.000 detí viacej;

c) vyprať v družstevných práčovniach o 11 miliónov kg bielizne viacej;
v starostlivosti o pracujúci dorast:
ubytovať v domovoch mládeže o 50.000 osôb viacej;
v starostlivosti o zotavenie:
umiestiť v zotavovacích strediskách viac detí o 200.000,
pracujúceho dorastu o 48.000,
dospelých o 300.000;
v starostlivosti o mládež v ústavnom zaopatrení:
zvýšiť počet postelí
v detských domovoch o 3.500,
v internátoch pri pomocných školách o 240,
v ústavoch pre mládež telesne chybnú o 1.030.

(3) Národné poistenie umožní

a) zabezpečiť zásadne všetkým občanom liečebnú starostlivosť a priblížiť ju úrovni, odpovedajúcej modernej lekárskej vede, pričom na splnenie tejto úlohy v roku 1953 vyhradí sa 9,5 miliardy Kčs proti 4,3 miliardy Kčs v roku 1948, t.j. o 121 % viacej,

b) zabezpečiť všetkým osobám, bez vlastnej viny neschopným práce, primeranejšiu životnú úroveň, pričom na splnenie tejto úlohy v roku 1953 vyhradí sa 22,8 miliardy Kčs proti 12,5 miliardy Kčs v roku 1948, t. j. o 82 % viacej,

c) usilovať sústavným prehlbovaním liečebnej starostlivosti o zníženie výrobných strát, vznikajúcich pracovnou neschopnosťou,

d) prispieť na zníženie strát vo výrobe priblížením služieb národného poistenia pracujúcim poistencom, najmä tým, že sa vybudujú pobočky okresných národných poisťovní mimo ich sídla.

(4) Ďalej bude sa viac a sústavnejšie starať najmä o

a) sociálne-politické vzdelanie pracujúcich a ich pracovnú výchovu, prevýchovu, odborné školenie, zaškolovanie a preškolovanie,

b) účelné a hygienické vybavenie pracovíšť,

c) plánovité budovanie technických a zdravotných ochranných zariadení, dobudovanie jednotného štátneho dozoru na bezpečnosť pri práci každého druhu, zvýšenie počtu bezpečnostných technikov, závodných lekárov a iného personálu pre zdravotnú a sociálnu starostlivosť v závodoch, ako aj o uvedomovaní pracujúcich o ochrane proti úrazom,

d) zlepšenie dopravy do práce,

e) zvýšenie počtu stravovaných osôb v závodných jedálňach,

f) zvýšenie ústavnej starostlivosti o osoby prestárle, osoby práce neschopné a osoby telesne chybné.

§ 17.
Zdravotná starostlivosť.

(1) O zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva bude sa usilovať plánovitou starostlivosťou ochrannou a liečebnou. Pritom sa najmä

a) vybuduje 119 zdravotníckych stredísk (oblastných, okresných a pobočiek v zdravotníckych obvodoch), 51 ambulatórií národného poistenia (oblastných, okresných a pobočiek), 129 ústavov národného zdravia (oblastných, okresných a pobočiek),

b) zriadi 7.800 postelí v nemocniciach a odborných liečebných ústavoch,

c) vybuduje 14 dojčenských ústavov s celkovým počtom 800 postelí pre dojčatá a 360 postelí pre matky,

d) zvýši počet postelí v ozdravovniach a preventóriách (kalmetizačných ústavoch) o 730,

e) rozšíri doterajší ústav pre liečenie detskej obrny v Jánskych Lázňach o 80 postelí a vybuduje ďalší ústav so 100 posteľami,

f) zriadi 8 výskumných a vyšetrovacích ústavov veterinárnych a dobudujú doterajšie ústavy,

g) zvýši počet lekárov o 5.350, sociálne zdravotných pracovníc o 2.800, ošetrovateliek o 5.870, pôrodných asistentiek o 1.270 a ostatných zdravotníckych pracovníkov o 3.300.

(2) O zdravie národa bude ďalej postarané v úsekoch verejnej hygieny, epidemiologie, ostatnej ochrannej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej výchovy obyvateľstva, správneho rozmiestenia zdravotníckych pracovníkov, výroby a distribúcie liečiv, zdravotníckych opatrení v odbore výživy a veterinárneho zdravotníctva.

§ 18.
Kultúrna a výchovná starostlivosť.

(1) Kultúrna úroveň ľudu zvýši sa plánovitou starostlivosťou výchovnou a vzdelávacou, podporovanou rozširovaním doterajších a budovaním nových kultúrnych zariadení. Pritom najmä sa

a) v odbore školstva
zvýši počet učební o 3.700,

b) v odbore vedy, umenia a kultúrnych pamiatok
bude pokračovať vo výstavbe a zariaďovaní vedeckých knižníc, múzeí, galerií, divadiel a miestností pre filharmónie,

c) v odbore ľudovej výchovy
vybuduje alebo adaptáciami zriadi 58 domov osvety a 62 osvetových sienía zriadi ďalšie putovné knižnice,

d) v odbore filmu
zvýši počet kín o 1.380,

e) v odbore rozhlasu
bude pokračovať vo výstavbe a zariaďovaní 2 rozhlasových budov, vybudujú 2 ďalšie rozhlasové budovy a zriadia strediská krátkovlnných a dlhovlnných vysielačov,

f) v odbore kultúrnych zariadení v závodoch
budú zriaďovať knižnice, závodné kiná a telovýchovné zariadenia.

(2) Na podporu telesnej výchovy sa vybuduje Tyršova vysoká telovýchovná škola a zriadi 1.000 telocviční, 2.700 cvičíšť a ihrísk, 40 kúpalíšť a 15 telovýchovných stredísk.

Diel II.
Stupňovanie súkromnej spotreby.

§ 19.
Spotreba potravín.

(1) O dostatočnú a správnu výživu ľudu bude postarané postupným zvyšovaním množstva a zlepšovaním akosti potravín na domácom trhu. Pritom zvlášte sa vystupňuje spotreba hodnotnejších potravín, ako mlieka, tukov, bravčového mäsa, vajec, syrov a bieleho pečiva.

(2) Na domáci trh bude v roku 1953 dodané proti roku 1948 najmä viacej

surovej masti o	67 tisíc ton,
mlieka a mliečnych výrobkov v hodnote mlieka o	22,5 milióna hl,
mäsa o	289 tisíc ton,
vajec o	1 miliardu,
cukru o	206 tisíc ton,
pšeničnej múky o	194 tisíc ton.

(3) Služba podávania jedál v závodných a školských jedálňach i sieť týchto jedální sa ďalej rozšíri.

§ 20.
Ostatná súkromná spotreba.

(1) O zásobovanie obyvateľstva životne dôležitými potrebami bude postarané postupným zvyšovaním množstva ostatných spotrebných statkov, určených pre domáci trh, a sústavným zlepšovaním ich akosti.

(2) Na domáci trh dodá sa v roku 1953 proti roku 1948 najmä viac

vlnených tkanín vo váhe priadze o	9.700 ton,
bavlnených tkanín vo váhe priadze o	25.660 ton,
hodvábnych a polohodvábnych tkanín o	27,4 milióna metrov,
obuvi o	14,3 milióna párov,
hlavných druhov kovového tovaru v hodnote o	2,6 miliardy Kčs,
nábytku v hodnote o	1 miliardu Kčs,
úžitkového skla v hodnote o	270 miliónov Kčs.

(3) O zlepšenie úrovne bývania bude postarané tým, že sa novostavbami a rekonštrukciami získa nových 9,7 milióna m^2 bytovej plochy.

Časť štvrtá.
Predpoklady splnenia päťročného plánu.

Diel I.
Zvýšenie produktivity práce a hospodárnosti výroby.

§ 21.
Produktivita práce.

(1) Plnenie päťročného plánu vyžaduje zvýšenie zodpovednosti a iniciatívy každého pracujúceho i širokých más a zvýšenie produktivity práce. Produktivita práce sa zvýši v priemysle o 32 %, v stavebníctve o 53 %, v pôdohospodárstve a lesníctve o 20 % a v doprave o 30 %.

(2) Jednotná odborová organizácia, jej zložky a vedúci podnikov a závodov, úradov a inštitúcií budú sa v stálej vzájomnej spolupráci starať o zvýšenie pracovnej výkonnosti najmä

a) hospodársko-politickým uvedomovaním pracujúcich,

b) podporovaním tvorivej iniciatívy pracujúcich,

c) rozšírením a prehlbením pracovného súťaženia vnútri podnikov a medzi podnikmi,

d) sústavným vyhľadávaním schopných pracujúcich pre školenie na zodpovednejšie a najmä na vedúce miesta,

e) zdokonaľovaním výkonových noriem a prechodom k progresivným úlohám,

f) používaním nových pracovných metód,

g) zlepšovaním organizácie práce podľa zásad jej vedeckého spravovania,

h) zlepšovaním technicko-ochranných, sociálnych a zdravotných zariadení pre pracujúcich,

i) usilovaním o odstraňovanie absencií a nežiadúcej fluktuácie pracujúcich.

§ 22.
Zvýšenie počtu pracujúcich.

(1) Všetci československí občania sa svojou prácou rovnomerne zúčastnia na plnení úloh päťročného plánu. Vo všetkých podnikoch a úradoch bude zamestnávaný len nevyhnutne potrebný počet pracujúcich na vhodných miestach a pri plnom využití pracovného času.

(2) Pre splnenie výrobných úloh päťročného plánu sa zvýši počet pracujúcich v celom hospodárstve o 5,6 % proti roku 1948; v priemysle sa zvýši počet pracujúcich o 18,5 % a v stavebníctve o 50 %.

(3) Noví pracujúci sa získajú najmä

a) plánovitým začleňovaním dorastu,

b) zvýšením počtu žien, činných v povolaní,

c) začlenením osôb dosiaľ nepracujúcich,

d) podporou reemigrácie,

e) začlenením osôb so sníženou pracovnou schopnosťou,

f) využitím pracovných síl v oblastiach hospodársky slabých vytvorením pracovných príležitostí v týchto oblastiach,

g) použitím prebytočných alebo postrádateľných pracovných síl pre úlohy päťročného plánu.

(4) Výchova dorastu sa bude okrem toho riešiť novým pokročilejším spôsobom, predovšetkým rozmnožením osobitných učilíšť, ktoré budú jedným z prostriedkov na vytvorenie pracovných rezerv.

§ 23.
Suroviny, pomocné hmoty a energia.

(1) Potreba surovín, pomocných hmôt a energie pre splnenie plánovaných úloh bude krytá za stáleho stupňovania hospodárnosti pri ich spotrebe.

(2) Hospodárnosť pri spotrebe surovín, pomocných hmôt a energie bude stupňovaná zvlášte

a) sústavnou kontrolou technického stavu všetkých zariadení, ktorými sa suroviny, pomocné hmoty a energie spracovávajú alebo spotrebujú, po prípade rozvádzajú,

b) sústavným znižovaním strát v spotrebe surovín, pomocných hmôt a energie a znižovaním množstva odpadu a chybných výrobkov,

c) vhodnou a hospodárnou voľbou surovín a pomocných hmôt ako umelých hmôt podľa záväzných spotrebných noriem pre jednotlivé druhy surovín, pomocných hmôt a energie,

d) udržovaním zásob surovín a pomocných hmôt podľa záväzných noriem,

e) organizovaným sberom a plným využitím sberných surovín, starého materiálu a iných odpadkov,

f) plným využitím všetkých miestnych zdrojov surovín, pomocných hmôt a energie,

g) odstraňovaním neúčelných presunov surovín, pomocných hmôt a energie s miesta ťažby alebo výroby na miesto upotrebenia,

h) plánovaním, reguláciou a kontrolou akosti,

i) sústavnou starostlivosťou o meracie a kontrolné prístroje a pomôcky.

Diel II.
Investície.

§ 24.

(1) Na zabezpečenie rozvoja hospodárstva sa vykonajú v období päťročného plánu investície v úhrnnej hodnote najviacej 336,2 miliardy Kčs.

(2) Zo sumy 336,2 miliardy Kčs pripadne

a) na priemysel	131,9 miliardy Kčs,
b) na pôdohospodárstvo	26,8 miliardy Kčs,
c) na stavebníctvo	4,6 miliardy Kčs,
d) na dopravu	52,9 miliardy Kčs,
e) na obchod a cestovný ruch	5,0 miliardy Kčs,
f) na bytovú výstavbu	39,3 miliardy Kčs,
g) na sociálnu starostlivosť	8,1 miliardy Kčs,
h) na zdravotnú starostlivosť a národné poistenie	10,3 miliardy Kčs,
i) na kultúrnu starostlivosť	10,2 miliardy Kčs,
j) na hradské a mosty, vodohospodárske stavby, verejné stavby pozemné a ostatné investície verejné správy	47,1 miliardy Kčs.

(3) Okrem toho sa venuje 5 miliárd Kčs na zveľaďovanie obcí a okresov, ktoré sa vykoná bez odčerpania pracovných síl a s malou spotrebou surovín, dôležitých pre iné úlohy päťročného plánu.

(4) Rozvojové investície sa vykonajú len tam, kde nemožno splniť úlohy ani pri plnom využití doterajšieho výrobného zariadenia, najmä pri zavádzaní ďalších smien a kde takých investícií nevyhnutne treba na uskutočnenie plánovanej výstavby a prestavby hospodárstva. Tieto investície sa pritom rozmiestia i podľa potrieb vyváženého vývoja všetkých oblastí štátu.

Diel III.
Podniková organizácia.

§ 25.

Podniková organizácia sa zdokonalí tak, aby prispela stupňovaniu výkonnosti vo všetkých úsekoch hospodárstva a hospodárnosti v podnikoch ako i zlepšovaniu akosti výrobkov a poskytovaných služieb. Najmä sa bude

a) budovať, rozvíjať a prehlbovať podniková organizácia podľa zásad vedeckého spravovania,

b) zjednodušovať výrobný program priemyslových podnikov a program činnosti ostatných podnikov,

c) využívať typizácia a normalizácia vo výrobe na zjednodušenie výrobného programu priemyslových podnikov,

d) budovať ďalej jednotná organizácia podnikového počtovníctva, pri ktorej sa v podnikoch zavedie hospodárenie podľa predom určených rozpočtov a umožní plánovité znižovanie nákladov.

Diel IV.
Zahraničný obchod.

§ 26.

(1) Zahraničný obchod bude organizovaný a vedený tak, aby sa potrebným dovozom zabezpečilo plnenie úloh, určených päťročným plánom, a aby sa vývozom získala úhrada dovozu a zaistilo vyrovnanie platobnej bilancie.

(2) Zahraničný obchod bude všestranne stupňovaný tak, že v roku 1953 vzrastie jeho objem proti roku 1948 asi o 40 %. Pritom sa rozširovaním obchodných stykov, najmä sústavou dlhodobých smlúv, predovšetkým so štátmi s plánovaným hospodárstvom, zaistí stálosť rozvoja hospodárstva a jeho odolnosť proti krízam.

Diel V.
Prehĺbenie výskumu.

§ 27.

(1) Výskum, najmä technický, hospodársky, sociálny a zdravotný, bude slúžiť plnému rozvoju národného hospodárstva, využitiu zdrojov každého druhu a účelom hospodárskeho plánovania.

(2) Pre potrebu vedeckého výskumu sa vykoná koordinácia vedeckej práce vo výskumných ústavoch, vybudujú sa vedecké ústavy a venuje sa zvýšená starostlivosť výchove vedeckého dorastu. Bude sa dbať aj o čo najužšie spojenie vedeckého výskumu s praxou. Výskumníctvo sa účelne sústredí a zaistia sa preň dostatočné finančné prostriedky.

Diel VI.
Zdokonalenie metódy, techniky a organizácie plánovania.

§ 28.

(1) Plánovacia metóda a technika sa rozšíri o ďalšie národohospodárske bilancovanie, prispievajúce sústavnému spresňovaniu plánov, a prehĺbi až k najnižším zložkám plánovacej služby.

(2) Plánovaním dôchodkov, cien, daní, spotreby a obchodu sa zaistí aj správny pomer medzi zvýšením peňažných príjmov obyvateľstva a medzi vzostupom dodávok spotrebných statkov a služieb. Plánovacia metóda a technika sa ďalej prehĺbi plánovaním výrobných a distribučných nákladov. Tým sa zaistí i sostavovanie finančných plánov a uľahčí finančná kontrola podnikov. Pre ten cieľ sa bude podnikové počtovníctvo dôsledne vykonávať a rozširovať na doteraz nezavedené odbory a vôbec zdokonalovať podnikové plánovanie. Tým budú tiež dané predpoklady pre sostavovanie celkových finančných plánov.

(3) Predpokladom plnenia päťročného plánu je tiež účelná a jednoduchá organizácia plánovacej služby. Súčasne s reorganizáciou ústrednej plánovacej služby sa dobudujú jej odborové a oblastné zložky. Bude sa ďalej venovať starostlivosť výchove dostatočného počtu plánovateľov sústavným národohospodárskym školením.

Časť piata.
Úlohy päťročného plánu v oblastiach.

Diel I.
Hospodársky rozvoj oblastí.

§ 29.

(1) Cieľom päťročného plánu je tiež postupné vyrovnávanie hospodárskej úrovne oblastí, ktoré bude smerovať k vyváženému rozvoju životnej úrovne vo všetkých oblastiach štátu.

(2) Takého rozvoja sa dosiahne predovšetkým účelným oblastným rozvrhom výrobných a investičných úloh päťročného plánu. Bude pritom nutné

a) umiesťovať výrobné a investičné úlohy predovšetkým do hospodársky slabých oblastí, pokiaľ by takéto umiestenie neohrozilo splnenie päťročného plánu,

b) využiť plne výrobných zariadení vo všetkých oblastiach a umiesťovať nové zariadenia do oblastí, v ktorých možno čo najviac využiť miestne zdroje (pracovné sily, suroviny, energie, dopravy a pod.),

c) zabrániť sústreďovanie výrobných a investičných úloh v oblastiach a výrobných strediskách, pokiaľ by ohrozilo splnenie päťročného plánu,

d) využiť v oblastiach, kde nie sú dané predpoklady pre rozvoj inej hospodárskej činnosti, všetky možnosti pre účely cestovného ruchu a zotavenie pracujúcich,

e) dbať, aby rozvoj miest a obcí bol plánovaný podľa novodobých zásad ich budovania,

f) vykonávať sústavný prieskum všetkých oblastí so zreteľom na ich hospodárske i prírodné možnosti a na ich hospodárske a sociálne potreby.

Diel II.
Hospodársky rozvoj Slovenska.

§ 30.

Urýchlený hospodársky rozvoj Slovenska sa dosiahne postupnou premenou jeho hospodárskej a sociálnej skladby. Prebudovanie sa bude diať predovšetkým

a) pokračovaním v začatej industrializácii,

b) zvyšovaním produktivity práce v pôdohospodárstve,

c) rozširovaním kádrov kvalifikovaných pracovníkov vo všetkých odboroch podnikania, najmä všetkých kádrov, potrebných pre rozvoj výroby priemyslovej,

d) intenzívnym prieskumom všetkých zdrojov prírodného bohatstva, najmä nerastných ložísk.

§ 31.
Rozvoj výroby a hmotnej i kultúrnej úrovne v období päťročného plánu sa zaistí

1. v priemysle:
   a) stupňovaním výroby tak, že sa jej hrubá hodnota v roku 1953 proti roku 1948 zvýši o 75 %,
   b) vytvorením asi 90.000 nových pracovných príležitostí;
2. v pôdohospodárstve:
   a) stupňovaním celkovej výroby tak, že v roku 1953 dosiahne jej hrubá hodnota 27,4 miliardy Kčs, čím sa proti roku 1948 zvýši o 37 %,
   b) stupňovaním výroby živočíšnej tak, že sa jej hrubá hodnota v roku 1953 proti roku 1948 zvýši o 98 % a jej podiel na celkovej výrobe pôdohospodárskej na 42 %,

c) racionalizáciou pôdohospodárskej výroby, zvýšenou mechanizáciou, zvyšovaním výnosnosti pôdohospodárskej pôdy a úžitkovosti domácich zvierat, vymedzením hraníc pastvísk a lesov, zavedením účelného hospodárenia na plochách, určených pre pastviská, a zalesnením plôch, nevhodných pre pôdohospodárstvo;

3. v stavebníctve:

a) stupňovaním výroby tak, že jej hrubá hodnota v roku 1953 dosiahne 15 miliárd Kčs,

b) zvýšením počtu pracujúcich o 35.000;

4. v bytovej výstavbe a v sociálnej, zdravotnej a kultúrnej starostlivosti:

a) zväčšením bytovej plochy novostavbami a rekonštrukciami o 3,39 milióna m^2,

b) ubytovaním v domovoch mládeže o 14.500 osôb viac, zriadením detských jaslí s novými 2.650 posteľami, sezónnych útulkov pre ďalších 5.000 detí a školských jedální pre 70.000 detí,

c) rozšírením nemocníc o 3.400 postelí, rozšírením odborných liečebných ústavov o 500 postelí, zriadením nových 420 postelí v dojčenských ústavoch, zriadením 5 kalmetizačných stredísk s 250 novými posteľami, vybudovaním ústavu pre liečenie detskej obrny so 100 posteľami, vybudovaním 36 zdravotných stredísk a 86 obvodných ústavov národného zdravia,

d) zvýšením počtu učební o 2.080; v odbore vysokých škôl najmä dobudovaním vysokých škôl technických v Bratislave a Košiciach, vybudovaním lekárskej fakulty v Košiciach, nových ústavov lekárskej fakulty v Bratislave a hudobného ústavu v Bratislave.

§ 32.

(1) Na zaistenie výrobných úloh a premeny hospodárskej a sociálnej skladby sa vykonajú investície v úhrnnej hodnote 96,2 miliardy Kčs, t. j. 28,6 % investícií celoštátnych.

(2) Zo sumy 96,2 miliardy Kčs pripadne

a) na priemysel 30,9 miliardy Kčs, t. j. 23,4 % sumy celoštátnej;

b) na pôdohospodárstvo 9,8 miliardy Kčs, t. j. 36,5 % sumy celoštátnej;

c) na stavebníctvo 1,6 miliardy Kčs, t. j. 34,8 % sumy celoštátnej;

d) na dopravu 13,9 miliardy Kčs, t. j. 26,3 % sumy celoštátnej;

e) na bytovú výstavbu 13,7 miliardy Kčs, t. j. 34,9 % sumy celoštátnej;

f) na obchod a cestovný ruch, na starostlivosť sociálnu, zdravotnú, na národné poistenie ako aj na starostlivosť kultúrnu 10,9 miliardy Kčs, t. j. 32,5 % sumy celoštátnej;

g) na cesty a mosty, vodohospodárske stavby, verejné stavby pozemné a ostatné investície verejnej správy 15,3 miliardy Kčs, t. j. 32,4 % sumy celoštátnej.

§ 33.

Ustanovenie § 29 o hospodárskom rozvoji oblastí platí tiež pre hospodársky rozvoj Slovenska podľa §§ 30 až 32.

Časť šiesta.
Vykonávanie päťročného plánu.

Diel I.
Určenie vykonávacích plánov.

§ 34.

(1) Na vykonanie päťročného plánu ustanoví vláda usnesením ročné, po prípade štvrťročné vykonávacie plány, ktorými určí úlohy, pripadajúce na tieto obdobia.

(2) Vykonávacími plánmi sa zaistí plnenie úloh, stanovených v časti druhej až piatej tak, aby sa všetky zložky hospodárstva postupne rozvíjaly zo stanoviska päťročného plánu vo vzájomnom súlade a aby sa vykonávanie plánu prispôsobovalo meniacim sa okolnostiam. Pri sostavovaní vykonávacích plánov sa prihliadne najmä na to, aby boly objavované a mobilizované nové rezervy a aby sa takto pôsobilo na predstihnutie cieľov, stanovených v jednotlivých úsekoch.

(3) Vláda urobí, prihliadnúc k ustanoveniam §§ 21 až 33, všetky ďalšie opatrenia, potrebné na splnenie úloh, určených vykonávacími plánmi.

Diel II.
Uskutočňovanie vykonávacích plánov.

§ 35.
Účasť predsedu vlády.

Predseda vlády si sústavne zadovažuje prehľad o plnení päťročného plánu a uvádza do súladu správnu a hospodársku činnosť ústredných úradov, smerujúcu na jeho vykonanie.

§ 36.
Úlohy ústredných úradov.

Ústredné úrady sú povinné podriadiť svoju činnosť päťročnému plánu, pokiaľ sa týka jeho plnenia. Na uskutočnenie päťročného plánu rozvrhnú ústredné úrady alebo úrady (orgány) nimi poverené vo svojich odboroch pôsobnosti úlohy, určené vykonávacími plánmi, ak neustanoví vláda inak. Ústredné úrady zariadia vo svojich odboroch pôsobnosti, aby boly urobené podľa príslušných predpisov všetky opatrenia, potrebné na uskutočnenie vykonávacích plánov.

§ 37.
Úlohy národných výborov.

(1) Národné výbory sa zúčastnia na vypracovaní vykonávacích plánov (§ 34). Sú ďalej povinné spolupôsobiť pri vykonávaní päťročného plánu a v jeho rámci plánujú, vykonávajú a kontrolujú hospodárske, sociálne a kultúrne budovanie na svojom území. Pritom sú viazané smernicami a pokynmi nadriadených národných výborov a orgánov.

(2) Pri krajských, po prípade okresných národných výboroch sa vybudujú orgány oblastnej plánovacej služby (§ 28, ods. 3), ktorá sa bude pri vypracovaní oblastných plánov opierať o priamu účasť a iniciatívu pracujúceho ľudu a národných výborov.

(3) Zloženie a úlohy orgánov oblastnej plánovacej služby upraví vláda nariadením.

§ 38.
Úlohy občanov a ľudových organizácií.

(1) Plnenie úloh päťročného plánu je občianskou povinnosťou a cťou každého jednotlivca, lebo na riadne a poctive vykonanej práci spočíva uskutočnenie plánu a tým celkový vzostup hospodárskej sily štátu a životnej úrovne každého občana. Preto je každý, komu pripadá akákoľvek úloha pri vykonávaní a plnení päťročného plánu, povinný vykonávať ho svedomite a hospodárne podľa svojich osobných a hospodárskych možností. Osoby fyzické i právnické sú povinné prispôsobiť svoju hospodársku činnosť päťročnému plánu.

(2) Jednotná odborová organizácia sa zúčastní na príprave, vykonávaní a kontrole päťročného plánu. Podrobnosti upraví vláda nariadením.

(3) Jednotné sväzy roľníkov a ich zložky, Ústredná rada družstiev a iné široké ľudové organizácie sa pričiňujú vo svojom odbore pôsobnosti o stupňovanie úsilia na splnenie päťročného plánu a o stále hospodárnejšie plnenie jeho úloh.

Diel III.
Kontrola plnenia päťročného plánu.

§ 39.
Kontrola Národného shromaždenia.

Národné shromaždenie sleduje vykonávanie a plnenie päťročného plánu výborom, ustanoveným pre kontrolu plnenia päťročného plánu, najmä na podklade správ, ktoré mu vláda podáva pravidelne štvrťročne alebo kedykoľvek ju o to výbor požiada.

§ 40.
Inštančný dozor.

Verejná správa a národné podniky dozerajú, ako zložky im podriadené plnia päťročný plán, a robia v medziach svojej pôsobnosti bezodkladne opatrenia na odstranenie zistených závad.

Časť siedma.
Vykonávacie predpisy.

§ 41.
Vykonávacie nariadenia.

(1) Ak nastane podstatná zmena v predpokladoch, za ktorých bol päťročný plán sostavený, alebo ak to budú vyžadovať iné závažné dôvody, môže vláda nariadením nanovo upraviť úlohy päťročného plánu.

(2) Vláda môže nariadením vydávať predpisy na vykonanie tohto zákona. Najmä môže vydať predpisy, ktorými

a) zaistí potrebné suroviny, pomocné hmoty, energiu, polotovary, strojné a iné zariadenia a spotrebné statky,

b) zaistí potrebné pracovné sily a upraví pracovno-právne pomery s tým súvisiace,

c) určí podmienky výroby (ťažby, spracovania), dodávok, odberu, spotreby a súťaže a upraví výrobné, dodávkové, odberné a uskladňovacie povinnosti,

d) zaistí plné využitie hospodárskych možností vo výrobe, doprave a v obehu statkov ako i v rozvode energie,

e) zaistí zvýšenie výrobnosti, hospodárnosti a zlepšenie akosti výrobkov,

f) zaistí predpoklady pre plnenie plánu zahraničného obchodu,

g) zaistí podmienky, potrebné pre splnenie plánov v stavebníctve,

h) zaistí získanie prehľadu o predpokladoch a priebehu plnenia päťročného plánu,

i) určí zásady pre rozmiestenie výrobných a investičných úloh so zreteľom na oblasti,

j) upraví rozvrhovanie úloh na jednotlivé podniky, po prípade osoby.

(3) Vládne nariadenia podľa odseku 2 môžu sveriť bližšiu úpravu všeobecným právnym predpisom ministerstiev, národných výborov ako aj iných úradov.

(4) Jednotliví ministri môžu na vykonávanie tohto zákona nariadeniami vydávať predpisy, pokiaľ nimi upravujú veci, uvedené v odseku 2, písm. a) až j).

(5) Hospodárske opatrenia všeobecnej povahy, ktoré môžu ústredné úrady robiť podľa iných zákonných zmocnení, možno robiť len so súhlasom predsedu vlády, ak sa týkajú prípravy alebo vykonania hospodárskeho plánu.

§ 42.
Splnomocnenie vlády.

(1) Vláda sa splnomocňuje, aby do 31. decembra 1953 nariadeniami robila aj také opatrenia nutné na splnenie úloh päťročného plánu, pre ktoré by inak bolo treba zákona. Tieto nariadenia vyžadujú súhlas prezidenta republiky, ktorý ich spolupodpisuje.

(2) Splnomocnenie podľa odseku 1 sa nevzťahuje:

a) na úpravu pomerov ústavných,

b) na schvaľovanie štátneho rozpočtu, dojednávanie úverových operácií a úpravu štátneho dlhu,

c) na úpravu daní, ciel, poplatkov a iných verejných dávok v odbore štátnej finančnej správy a na úpravu štátnych finančných monopolov,

d) na úpravu vecí menových.

(3) Vláda je povinná nariadenie podľa odseku 1 predložiť do jedného mesiaca odo dňa jeho vyhlásenia Národnému shromaždeniu. Ak ho odoprie Národné shromaždenie pri hlasovaní podľa mien nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov schváliť, stráca nariadenie platnosť tridsiatym dňom odo dňa usnesenia, ak neurčí Národné shromaždenie lehotu inú. Predseda vlády vyhlási potom bezodkladne v Sbierke zákonov, že nariadenie stratilo platnosť a od kedy.

§ 43.

Ustanovenie § 41, ods. 2 až 5 platí primerane i pre vydávanie opatrení, ktorými sa majú vytvoriť predpoklady pre ustanovenie a vykonávanie hospodárskeho plánu, naväzujúceho na päťročný plán.

Časť ôsma.
Ustanovenia všeobecné a záverečné.

Diel I.
Ustanovenia všeobecné.

§ 44.
Ústredná plánovacia komisia.

Ústredná plánovacia komisia (§ 7 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 25. augusta 1945, č. 63 Sb., o Hospodárskej rade) je pri vykonávaní päťročného plánu

a) pomocným orgánom predsedu vlády a vlády pri plnení všetkých úloh podľa tohto zákona, najmä pri príprave vykonávacích plánov (§ 34) a vládnych nariadení (§§ 41 a 42) ako i vo veciach cenových,

b) orgánom, ktorý vykonáva pôsobnosť Štatistickej rady štátnej podľa zákona zo dňa 28. januára 1919, č. 49 Sb., o organizácii štatistickej služby, a podľa vládneho nariadenia zo dňa 28. novembra 1919, č. 634 Sb., o složení, kompetencii a spôsobe konania Štatistickej rady štátnej (Štatút Štatistickej rady štátnej).

§ 45.
Smernice.

Generálny sekretariát Hospodárskej rady upravuje záväznými smernicami postup plánovacích prác, ich rozsah a spôsob ich vykonávania.

§ 46.
Stále plánovacie ceny.

Údaje v peniazoch v tomto zákone sa rozumejú v cenách ku dňu 1. januára 1948 (stále plánovacie ceny).

§ 47.
Jednotný hospodársky rok.

Pre vykonávanie päťročného plánu, pre potreby hospodárskej štatistiky a pre potreby podnikového počtovníctva sa zavádza jednotný hospodársky rok. Vláda určí nariadením jeho začiatok a koniec, rozdelenie na obdobia, ako i úseky, odvetvia a odbory, pre ktoré sa zavádza. Pritom môže upraviť doterajšie predpisy o lehotách.

Diel II.
Záverečné ustanovenia.

§ 48.

Do času, než začnú pôsobiť krajské národné výbory v plánovaní, vykonávajú ich pôsobnosť podľa tohto zákona oblastné složky plánovacej služby, ktorých sídla, složenie a obvody pôsobnosti určí vláda nariadením.

§ 49.
Účinnosť a vykonanie.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.,

tiež za ministra Dr. Clementisa

Fierlinger v. r.

Dr. Ševčík v. r.,

tiež za ministra Dr. Šrobára

arm. gen. Svoboda v. r.

Dr. Gregor v. r.

Nosek v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Kliment v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Petr v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Neuman v. r.

Erban v. r.

Plojhar v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.